

Baldin Bagera, zu ere bazera

Paulo AGIRREBALTZATEGI / EKBko lehendakaria eta Bagerakidea

Seguruenik donostiar askok ez daki non dagoen Araotz. Ba, hantxe jaioa naiz ni. Oñaititik Arantzazurako erdibide inguruan eskubitara doan kamioa har ezazu, beheerantz. Hasiaran amildegiaren beldurak ikaratuko zaitu... kilometro eta erdi bat besterik ez da. Gero erreka zulo handia azpian duzula zubi garai bat beharko duzu igaro, doi—doi auto bakarra ibiltzeko modukoa. Hantxe aurkituko duzu gazte talderen bat zubitik behera zintzilikatzeko soka artean. Harkaitzarte bihurria igaro behar duzu gero, ezkerretara urtegia duzularik, eta eskubiko harkaitz—horma bertikaletan gora atzamarrez helduta ari diren eskalataileak atzera utziz. Aurrera jo ezazu, eta berehala irekiko zaizu zabalune handia zerura begira. Andarto harkaitz esfinjearen begirapean... Zerura irekia dago Araotz, Donostia itsasora irekia dagoen bezala.

Oso urruneko iruditzen zitzaidan txikitan Donostia hura, 84 kilometrotara zegoena, errepide-ertzekeo harriak beti gogorarazten zidanez. Urruneko kilometrotan, eta urruneko zibilizazioan. Geure txokoa egina genuen guk Araotzen, dena euskalduna, jakina. Donostia erdalduna zen guretzat. 18 bat urte banituen nik Donostiara lehen aldiz etorri orduko. Orain beste 18 bat daramatzat Donostian bizitzen. Ez dut esango donostiartu naizenik, donostiarrak izatea gauza serioa omen da eta; baina donostiar askok baino urte gehiago daramatzat behintzat hemen.

Donostiarrek ba omen dute joerarik Gipuzkoa Donostia dela uste izatekoa. Agian horrexegatik Donostia euskaldunaren asmoari ere Bagera izena ipini diote, gipuzkoar guztiak erakartzekotan edo; Donostian jaioak ez garenoi ere eskubidea eta aukera eman digute gu ere Bagerala esateko. Ni neu, araoztarra izanik jaiotzez, donostiar sentitzen naiz Bageran. Eta guztiok baldin bagara, zergatik ez zu ere, donostiarrak nahiz donostiartu hori? Kontua da, hain zuzen, donostiar-donostiartu askok ez dutela oraindik badirenik esan, eta ordua dela erabakitzeke: Bagera ala ez gera?

Horregatik edo, eskatu dit horko lagun batek nere lekukotasuna. Elkartetik maiz hartzen ditudan paperen artean aurrena 1991ko otsailaren 2ko lehen bilerara deitzen zuena ikusi dute; eta neure izena orri haren sinatzaileen artean. Zer esan, ordea? Lehengo egunean galdetu nien Elkarteko arduradunei: Zer moduz doa Bagera?... eta galego jatorraren antzera, beste galdera bat jaulkiz erantzun zidaten, honako hau: «Eta zuk nola ikusten duzu?». Ustekabean harrapatu ninduen «erasoak», pixka bat atzera jo eta erantzunaren bila hasi behar izan nuen. Lehenengo gogoeta: donostiar, euskaldun eta euskaltzale den asko ez dela Bagerakoa; nik uste bainuen bost urtetan donostiar askoz gehiago

Donostiar-donostiartu askok ez dutela oraindik badirenik esan, eta ordua dela erabakitzeke: Bagera ala ez gera?

aitortu behar zutela bere euskaldun euskaltzale izatea, Bagera esanez.

Dinamika bizia-ikusten dute Bageraren eragileen aldetik: Hileroko Bazkideen Buletinak ematen dit mila ekintzaren eta ihardunaldiren berri, Soziolinguistika ikastaroa garrantzizkoa izan zen 1992an eta ondorengo asteazken kulturalak guztiz ezagun bihurtu ziren. Ekintzarik nabarmenena, ordea, Irutxulo aldizkaria dela uste dut.

Ahalegin handia egin du Bagerak Donostiako euskaldunak bateratzen euskaraz bizi nahi dutenei euskaldun bizitzeko laguntzen, baina bestelako urratsa dago egin beharra aurrerantzean: Donostia oso euskalduntzearena. Donostia Euskalduna! izan behar du euskaldun-euskaltzale donostiar guztien helburua. Bagerako nere lagunek badakite nik ez dudala maite neurtzeko «euskaltzale» hitza. Ni euskalduna naiz nere Euskal Herrian. Eta neure burua ukatu ez dudanez eta neure burua maite dudanez, beharko izan euskaltzale. Baina ez naiz euskaltzale, pelotazale (eta ez pelotari), bertsozale (eta ez bertsolari) bezala. Erdaltzaleak euskaltzale, euskaltzaleak euskaldundu eta euskaldunak euskaldunagotu: azken batez, Donostia Euskalduna! da Bageraren azken helburua.

Horrelako donostiarrak baldin banaiz, baldin bazera. baldin badira. Bagera.

